

פרק ד' א' ברכות השבע ובחלה ~ כי תעא ~ עיי יהודת זבולון הלוי קליטניק בעיל פרדס יהודת

ע"א) דשם בסוגיא דנים בגمرا אם יש עונש בא עשיית מצוות עשה או רק בעורכ על מצוות לא העשה, ועל זה אמרין בגمرا בזה"ל: אמר ליה בזמן דאייכא ריתהא ענשין, דהינו דאייכא זמנים של ריתהא בשמיים, שאז אפילו על אי עשיית מצוות עשה, גם מקבלים עונש, ויעוין זה בספר יערות דבר (ח"א דרש' ה), וכן מצינו ענין זה אצל בלעם שניסה לקלל את עם בני ישראל גם ביל' שהייה בידם עון, אבל אז אמר שאין אפשרתו לעשות כלום מכיוון שאין זה זמן ריתהא, וככלשון הפסוק לא עם ה, המו"ל, ולפי כל הנ"ל אפשר לבאר הפסוק כאן, ועל החטא הזה שמצינו שלא קדמו אתכם בלחם ובמלחמות, עברו זה בלבד, אין מחויבים בעונש, שלא מצינו שהיה זמן ריתהא, אבל מאחר שהם גרמו לעם בני ישראל, לחטוא, איזו גרמו לעידן ריתהא, ואיזי הם כבר ב' סיבות לקלל העונש, גם עקב אי נתינת הלוחם והמים, וגם על העצה, ולפי זה מובן עמוק דברי רש"י ה' שהטעם שכחbin אינו אלא להבהיר עמוק דברי הפסוק, מדוע טעם זה "לבד", גרם שעמן ומואב יקבעו עונש, והכל מובן, ומתוך הורא.

(ג'ור אריה יהודה, להרב תאומים אב"ד בראד, נדפס בזאלקווא תקפ"ז)

~ ביאור כוונת הפסוק תשמור – ועשית, ~

מו"א שפתיך תשמר ועשית באשר נדרת לך אלקיך נדרה אשר דרבת בפ"ד: (כג כד) והנה ציריך ל outset דהשון מוצא שפתיך תשמר, פירוש שמהובי האדם לשמר כל מוצא שפתיו, ואם כן מהו הלשון של ועשית באשר נדרת, דכלארה מיותר הוא, והוא כעין כפילות לשון? עוד קשה בהה הלשון ועשית באשר נדרת לך אלקיך נדרה, דבתחילה הפסוק התורה קורא לך נדר וציריך לקיים את מה שנדרת, היינו חובה לנדר, ובסוף הפסוק מצינו הלשון של נדרה אשר משמעתו אינו חובה? ייתברא בהז, וזה החלי בעז"ה, דהנה ידוע אשר אצל כל אדם יש לו מן של התעוררות, וככלשון חז"ל "אין לך אדם שאין לו שעה", ואז מקבל על עצמו קבלות טובות, והתבטת מעשיין, אבל יש לחוש, שבעת שיגיע הזמן לקיים המצוות והקבלות טובות שלחה על עצמו, לא ירגיש אותו התעוררויות שהיא לו בשעת הקבלה, ואז יש לדחותו, שלא יהיה לו היכולת לקבלות טובות האלו, והעצה היועצת להז, שבעת שירגish בנפשו התעוררויות ורצונו לקללה טוביה, איזי מיד יאמר הקבלה טוביה בפה מלא, שרצוינו להתחזק ולקלל על עצמו באוטו העניין, ואיזי יהיה כעין נדר שמצינו עליו הפסוק "לא יחל דברו", ואיזי יהיה לו היכולת לקיים הקבלה, כי ירגיש בנפשו שהוא חובה, ולא סתם כקללה טוביה, ומצביעו במפורש בגمرا שמותר וטוב לעשות כן, וככלשון הגمرا (נדרים דף ח ע"א) מנין שנשבעין לקיים את המצווה, שנאמר תחילים קיט קו נשבעתית ואקומה לשמר משפטך אדרך.. אלא הא קא משמע לן: דשרי ליה לאניש לזרוזי נשפה. והינו שכדי לחייב עצמו לקיים המצווה, ודרך זה לעמוד על המשמר בעית קיום המצווה, מותר אפילו להישבע, וכבר כתבנו בענין זה

~ הטעם מדו"ע עונש של עמו ומואב קשה ממערים ~
 לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' וגוי על דבָר אֲשֶׁר לֹא קָרְמוּ אֶתכֶם בלחם ובמלחמות בצדכם ממערים ואשר שבר עלייך את בלעם בן בעור וגוי לקללה: (כג-ד-ה) בפסק זה יש להתבונן מה טעם קיבלו עמוני ומואבי עונש גדול כזה עד שהשיות צוה אשר לא יבא בקהל ה', עברו זה שלא קידמו אותנו בלחם וממים, ואילו המצריים במצרים אשר הציקו לנו פי כמה וכמה לא קיבלו עונש כזה אשר לא יבא בקהל ה' ואפשר לבאר ענין זה, בהקדם ממש מפורסם, והמשל הוא אשר פעם אחד בא אדם לפני בית דין של מעלה, לאחר שנות חייו, ושאלו אותו מדוע לא נתן מכספו צדקה בגין חייו? וענה על כך שאין זה באשmeno, מכיוון אשר מטבחו היה בעולם הזה קמצן, וקיבלו דבריו וננתנו לו רשות להיכנס לגן עדן, ויהי בעת הגיעו אל שעריו גן עדן עמד שומר בפתח, ושאלו מדוע פסקו לך גן עדן מאחר שלא נתת צדקה בעולם התחתון, וענה לנו מל' מכיוון שבtbody היה קמצן, ואז שאל השומר, אם כן שבtbody היה קמצן, מדוע עם עצמן לא התנהגת בקמצנות אלא הייתה חי בכלים יקרים מזהב וכסף, ולא חסכת במאומה מתענוגות עולם הזה, ומושום טענה זו, לא נתן לו להיכנס לשעריו גן עדן, עד כאן המשל, ולפי ממש זה נבואר גם כאן, המצריים באמת בטבעם היו שונים ישראל, ובtbody הרע הזה כבר היו מקטנותם, הילכך יכולם לבוא ולטעון, אשר הם בגדר אונס, ולא מגיע להם עונש גדול כל כך, משא"כ עמו ומואב אשר להם לא היה חסר לחם וממים, עליהם הטענה יותר חזקה, ומוסיפה התורה ה' הוכחה לכך: ואשר שבר עלייך את בלעם בן בעור, כאשר רציתם לקלל את ישראל ושכרתם את בלעם שיבאו לקהל, והייתם מוכנים לשלם כל הון דעלמא, עברו קללות אלו, הו אומר שלא היה לכם דוחק בענין הממון, וגם לא היה לכםطبع של קמצנות, הילכך הטענה כאן עליהם בתוקפו עומדת, והילכך קיבלו גם עונש הרاوي להם. ודפק"ה.
 (מאמר מרדי כי רה"ק ר' מרדי מנדרבורנא ז"ע"

~ הטעם שהוסיף רש"י ה' עוד טעם על הכתוב בפסוק ~
 לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' וגוי על דבָר אֲשֶׁר לֹא קָרְמוּ אֶתכֶם בלחם ובמלחמות: (כג-ד-ה) ופרש רש"י ה' בד"ה: על העאה שיעזו אתכם לחדתיכם. והנה הקשו בכל המפרשים מה טעם פירוש רש"י ה' טעם נוסף בחטא של עמו ומואב, והרי הטעם מפורש בקרה אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמלחמות, ומדווע הוסיף עוד טעם שהוא על העאה הרעה שיעזו אותן? והנה קודם שנתרץ קושיא זו צרכין אנו להתבונן, מדווע באמת הם ראויים לעונש, והרי הם רק ביטלו מצוות עשה, של נתינת לחם וממים, והרי לא עברו בפועל על מצוות לא העשה, ואם כן מדווע קיבלו עונש, והרי עונשין מקבלין רק על עבריה שנעשית בפועל – הינו עשיית פעליה שאסורה לנו לעשות, ולא על אי קיום מצוות עשה? וצריך להוסיף בזה מה שמצינו בגמ' (מנחות דף מא

פלדי'ס לוזה - טמונה זבולון

גלאין 54 תש"פ

(בראשית י"ב ד') ושם בפסוק הקשה בספה"ק אזה"ח וכן הקשה הרה"ק האלישיך החק', דילכאו רה מיותר כל הלשון של באשר דבר אליו ה', דבר פשוט הוא שמאחר שאמר לו הש"ית למלכת והלך, איזי בודאי הוא ממש ציווי ה', ומה טעם אשר כתבה התורה זאת בפירושו, ואפשר לתארך כל זה לפי מה שביאר הרה"ק רבינו יהושע מבעלזא זיע"א, על פסקן צמאה לך נפשי וגנו' בן בקדש חיותיך. דברiar מהו ענין צמאה וענין חייתיך? ופירש בזה דאנו מוצאים הרבה אשר בעת התעורורות בווער ליבם עד השמים, וכל מחשבותם הוא אש להבה להש"ית ואיזי מקבלים על עצם גודלות ונצורות, מרוב תשוקתם להש"ית, ולאחר כן כאשר התחלהות אשר היה לו מקודם, הגם שמקיים כל והמעשה באותו תקופה, ובאותו חיות, וזה מה שמרמו כאן דוד המלך ע"ה: בן בקדש חיותיך, היינו בשעת מעשה בזמן שבאים לעשות הפעולה, שייהיה באותו חיות וצמאן והשתוקקות לנו שהיא בעת הקבלה, וזה צמאה לך נפשי, כמו בשעת הצמאן עכ"ד. ולפי"ז נבאר הפסוק. וילך אברם, שגם בשעת הליכתו, היה בחתלהות עצומה והשתוקקות כמו שהייתה בזמן אשר שמע את מפי הש"ית, וזהו באשר דבר אליו ה' עכ"ד ערוגת הבושים. ולפי דבריו הקדושים והנחותם נבאר כאן בפסוק מזא שפטיך תשמר, שבודאי عليك לשמור לקים את מה שנדרת, אבל באופן שהיה, ועשית באשר נדרת לה אליך, שהעשיה תהיה בפועל ואוטו התחלהות וחשך שהיא כמו בשעת הנדר עצמו.

(שם זבולון תש"פ)

בארכוה, המROL, ובשפה"ק ייטב לב כתוב בזה, לפי דברי הגمرا (ראש השנה ד' ע"א) שמצוינו שם בזה"ל: האומר סלע זו לזרקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאוכה בה לחיה העולם הבא הרי זה צידיק גמור, והקשה בזה בספר ייטב לב, ולא נקתה הנותן, או בלשון "האומר" היינו התcheinות בפה, ולא נקתה הנותן, או הרוצה לחת בשביל שיחיה בני, ותרץ בזה, דהטעם שנקתה הגمرا אמרה, מכיוון דבזה היה התcheinות כנדר, ואיזי בודאי שיקימן, וככל'ו, ובזה מובן להפליא קושית המפרשים מודיע בקבלת התורה, הקדיםו כלל ישראל נעשה לנשמע, מכיוון שהיה ברצונם להתחייב על המצוות בפה, זהה יתן להם הכוח לעמוד בתcheinותם, ובזה לא יכול היצה"ר לקרום מעשית מצוות עשה, מכיוון שכבר מחויבים הם בזה, ולפי הקדמות הנ"ל מובן היטיב הפסוק כאן בפרשינו, מזא שפטיך תשמר ועשית, שהטעם שתוכל לעמוד ולקיים את כל מה שאמרת, מכיוון שעלה ידי התcheinות בפה, יהזה זה כעין נדר וכשלוון הפסוק באשר נדרת, ואפלו שבאמת הוא נדר, בשביל שלא יהיה לך נסyon לקים הנדרה, ולפי זה מיושב כל הקושיות, ודפק"ח (קדושת י"ט להר"ק מסיגט זיע"א)

~ בעין הנ"ל ובעין התחלהות בעשייה כמו בשעת עשיית הנדר ~ מזא שפטיך תשמר ועשית באשר נדרת לה אליך: (כג כד) עוד אפשר לתרץ בעין הנ"ל בקושיות הרה"ק מՏגעט זיע"א בעל הקדושת י"ט על הקושיא בכפילות הלשון של מזא שפטיך תשמר ועשית? והנה אפשר לבאר זאת לפי יסוד המובה בספר ערוגת הבושים: דמצינו בפסוק וילך אברם באשר דבר אליו ה'

מהות העבודות

***** הבעש"ט התק' מוקבל לאביון את עシリונו *

ומיד רץ "זוכר" את פרתו היחידה, ועוד מכל' ביתו, והעיקר לחת לרביינו מրן הב羞"ט ה' זיע"א, את הסכם שביקש, רבני הב羞"ט ה' זיע"א לכה הממן ובירכו בהצלחה ונגע לדרכו, הרה"ק רבוי ואלף קיצעים זיע"א, ראה כן תמה על מה שרוא עניין, האיך העני מכר כמעט כל אשר לו, ונשאר בעירום וחוסר כל, אבל פקודת רבו שמרה רוחה, ולא ערער ח'ז' אחורי רבו כלל,

כאשר עברו כמה ימים החליט הרה"ק רבוי ואלף קיצעים זיע"א, אשר ברצונו לדעת מה שלום אותו בעל הפונדק, אשר נתן לרביינו מרן הב羞"ט ה' זיע"א, כל אשר התבקש, ויביר אודותיו ומה שנעשה איתו, וישמעו אשר אחורי כמה ימים מאותו ביקור של מון הב羞"ט ה' זיע"א, הניע הפרין של אותו העיריה לבנות את חומו בעל הפונדק עבור שכירות, החלית הפרין לעשوت מעשה, ולכך את בעל הפונדק וכל בני ביתו, וגרשם מן העיריה, ואסר עליהם לחזור לאוטו עיריה, בצר לו פנה אותו האבין בעל הפונדק עם בני ביתו לעיריה אחרת, שם שכר לו דירה קטנה, ומכר את כל אשר לו, וקנה עבור הממון פרה קטנה

הרה"ק רבוי ואלף קיצעים זיע"א, היה תלמיד מובהק לרביינו אוור שבעת הימים מון הב羞"ט ה' זיע"א, והוא בתמידות מצטרף לנשיעתיו ה' והטמיים, בכלל היה מון רבני הב羞"ט ה' מודיעו קודם נשעה להוין יסעו, ולכמה ימים תקפים הנשיע, והוא הרה"ק רבוי ואלף קיצעים זיע"א, מודיעע לבני ביתו, על הנשיע המתוכננת וכו', וכי היום ורבינו מון הב羞"ט ה' זיע"א, אודיע בפתאומיות אשר יוצאים לנשיע, בלי לבאר ולפרט, ופשות שהרה"ק רבוי ואלף קיצעים זיע"א, לא שאל במה שלא חורשה, אלא הצטרף להנשיע בשתייה,

וייה בעת נשיעם הגיעו לעיריה אחת ונכנסו לפונדק הנמצא באוטו העיריה, ואשר היה מוכר המקום להרה"ק רבוי ואלף קיצעים זיע"א, והכיר את בעל הפונדק אשר הוא עני ואבון מרוד, ובכווי ר' מצליח להביא לחם לפוי, ויהי כאשר הניעו אליו, פנה מון הב羞"ט ה' זיע"א, אל בעל הפונדק ושאל אם יכול לחת לו עבור עניין החשוב שמנוה עשר רובל כסף, ובזה יזכה לישועה, בעל הפונדק על אף היותו עני מרוד, מכיוון שידוע מגדלו של מון הב羞"ט ה' זיע"א, לא הספיק לרוגע,

הערים נבנעו להרב של אותו העיריה, וביקש ממנה עורה עבור מצויה החשובה זו, ותינה לפניו צعرو אשר לא השינה ידו כל צורבו, כאשר שמע רב העיריה את המבוקש, אמר לו אשר הוא אישית אין תחת ידו להושענו, אבל יכול ליעצנו שישאר בעיריה קצר, מכיוון שהולך להגעה לבאן שר וחשוב מażה האחוות הידועות, והולכים בני העיריה לעשות לו קבלת פנים מיוחדת, ואחרי הקבלת פנים, נלק' יהוד אלהי, ונבקש ממנו עבור מצויה חשובה זו, הרה'ך רבינו ואלף קיצ'עים זיע"א, הודה

מאוד להרב, והסכים, והמתין בבית הרב,
אכן לאחר זמן מועט הניעו השר וחשוב לאותו עיריה ויצא
הרב בבדוי שכת עם בני העיירה, לקבל את פני השר והאדון, והוא
קיבלה פנים נכדדה, ולאחר הקבלת פנים ביקש הרב מائ השר שיכמרו
ורחמייו על אותו מצווה החשובה אשר חסר לו, עוד ג' מאות וחובים
אוֹרְגָּם.

השר בראותו את הרה"ק רבי וואלף קיצען ז"ע, ביקש מיד מהרב,
אחרי מחלוקת בכבוד תורהו, אשר ברצונו לישב בחדר סגור בארכע עינים
עם הרה"ק רבי וואלף קיצען ז"ע, והסכים הרב מיד לדבר זה, והוא
כשהר נכס נכסו השר עם רבינו להחדר, שאלו השם, האם בכבודו מכיר
אותו, ונעה לו הרה"ק רבי וואלף ז"ע, לא, ואמר לו השר אני הוא
אותו היהודי אשר מREN חבעש"ט ה'ק ז"ע, ביקש ממנו בעת שהוה יתד
איינץ שמנוה עשר רובל ככפף, ואז סיפר לו את כל ההשתלשות שהוה
איינץ עד לעשייתו המופלאת, ופשוט שנתן לו את כל הג' מאות וחובים
אדומים, שהיה נצרך לצורך הכנסת כלה, ואף חוסיף לו מן דיליה עboro
רבינו ורבנו ברבוורה ליטא

ויבן, וגפוזו זוכחות שלום, ויהי בעת אשר הניע הרה"ק רבוי וואלף קיצען זיע"א, אל בינו נאונה קורש של מון הבש"ט הכהן זיע"א, וסיפר לו כל הקורות אליו בכל מסעו, ובעיקר עובדא זו עם אותו השיר, והשתלשלות עשרותו, ענה לו מהן הבש"ט הכהן זיע"א, אשר ראה ברוח קדשו אשר לאוות היהודים מצפה עשרות מופלגת אך המול שלו באוטו מקום אינו לטוב לו, היליך היה חייב להגעה למקומו ולקיים ממנו ממונו, בעבורו שעיל די כך ישתלשל שלא יהיה תחת ידו הממן להפריז שם, ואו ישנה מקום ובקך נם תשנה מזלו לטובה, וכמו שאכן היה, וזכה לעשרות מופלגת בזוכות אמתנותו, ובוות כל האדריכלים אין עלינו גמירה בימינו אמן.

לצורך חיליבת חלב, ובזה פרנסתו יותר דוחקה מימי קדם, כך עברו להם תקופת קצרה, וכיום ובבית הפרץ של העיריה בה היה גבר מיזדיינו מוכר החלב, חלתה פרתו של הפרץ, ולא יכול לשנות החלב היוצא מן הפירה, ובבעור שהפרץ הוא אוחב חלב מאוד, ביקש מעבדיו שילכו אל תוך העיריה לבקש חלב עבורו, כך הגיעו שליחיו הפליטים לביר עיריה, עד ששמעו שאצל יהודים אחד יש פירה הנותנת חלב, כאשר הגיעו אליו וביקשו ממנו חלב עבור הפליטים נתן להם בשמהה כד גדול מחלב טרי, וחודו לו מאוד, והלכו לבית הפליטים ונגנו להפליטים את החלב, והוא כאשר שתה הפליטים את החלב הזה, התהמם לא שמחה ואמר אשר מעולם לא היה לנו טעם בה משובח בחלב.

ומעתה מבקש שאת חלב יקנו דודק א אצל אותו היהודי מוכר החלב,
כך הוא נאים שליחיו הפריזן בכל יום לנקות החלב, והפריזן היה
נהנה מאוד בכל פעם מחדש, עד שהוא קונה אצלו כמהות גROLLAHE של
חלב גם עבור עשיית גבינות ובודמה, עם הזמן אף הוזמן אותו היהודי
אצל הפריזן אשר דבר עימו בענייני העולם, והפריזן נהנה ממנו מאוד,
ונתירדו שניהם, והיהודי התהילה להיות בן בית בית הפריזן אשר
בגיא צה בענינו.

והי הום ויאמר לו הפרץ אשר מכין שלא זכה לבנים, ומכוון שיש בינו ידידות ו록 אותו מצא צדיק בסודם מכל בני העירה, הילך החלטת לרשום לו את כל רכשו וכיספו, ושדרתו ואחוותיו אשר לו, ועוד הוסיף לו אשר מכין שיש לו במקום מרוחק מאד מכאן גם כן אחווה גדולה וידיד, הילך החלטת לנושא שם, ואני בדעתו בעת לחזור לאותו המקום, היהודי בשם כל זאת היה לה נרגשות, וישלח הפרץ לחביא עורך דין ועדים, וירשם לפניו את כל רכשו לאותו היהודי ויפן לו הפרץ לרכו, ואותו היהודי התעשר עשר מופלג בין לילה, ונכנס תחת הפרץ בכל האחוות והפך לבעל העירה, ושר חשוב ברל בלוט ברכיש.

והי הום ורבינו מרן הב羞"ט הק' זיע"א, ביקש מאת רבינו ר' זע"א, לילך לחור בעירות עבור מצוות הכנסת כלה, וילך הרה"ק ר' זע"א, בכל העיריות, ונתקש על דלותות נדריבות, אבל משומש מה לא הצליחה ידו לקבץ הסכום הזה, אבל הרה"ק רבינו זע"א, לא הרכין ידו והמשיך לקבץ בעירונות, באשר הגע לאחת

הנץ לאור ע"ז "עולם הספרים" מרבע השולמי למכרים שאיתם במציאות ובקפורים עתיכם

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ T 718 - 438 - 8414 Store Hours are 11:30 -7:30 Fri till 1:30, WWW.SEFORIMWORLD.COM

הווצה לאור עיי' "שלום חסידים מרכז העולמי לספרים שאים בנצח ובספרים עתיקים וכרכי יד לממכריה מטבחות לפדיון הבן ופדינו נפש הגלוין מוקדש Seforim World 4403 16 Ave Brooklyn NY 11204 718 438 8414 ~ 718 - 633 - 5500 pardesvehuad1@gmail.com לקבלהם הגלויו